

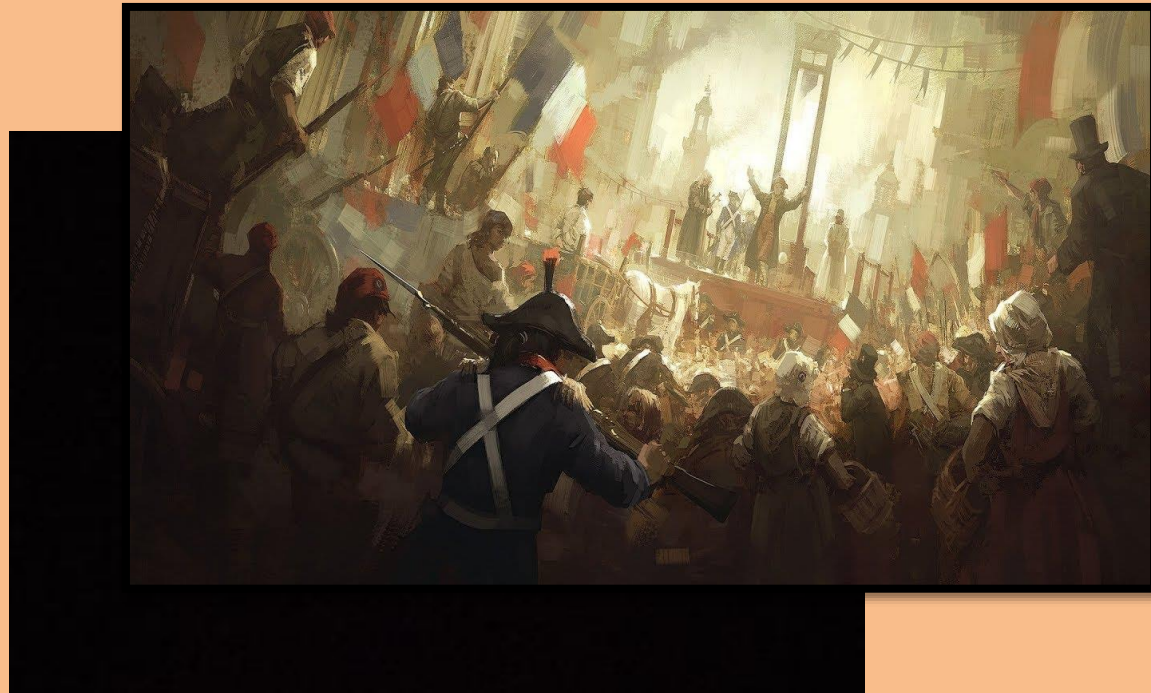
Французька революція 1789-1799

Студентка 6.01.291.010.22.2
групи
Кравченко Аліна

Французька революція — почалася у травні 1789 року, коли Старий порядок було скинуто, а замість нього встановлено конституційну монархію. У вересні 1792 року монархію замінено на Першу французьку республіку, а в січні 1793 було страчено короля Людовика XVI. Відтак почався період політичної нестабільності, що завершився призначенням Наполеона першим консулом в листопаді 1799.

Цю дату прийнято вважати кінцем революції.

Французька революція є однією з найважливіших подій в історії Франції, вона спричинила радикальні зміни у французькому суспільстві. Її прийнято вважати головним переломним моментом в історії західної демократії — як епоха переходу від доби абсолютизму і аристократії, до доби демократії за участі широких верств населення в житті країни.

Чому почалася Велика французька революція?

Аналіз причин Французької революції досі викликає суперечки істориків.

У своєму державному устрої у 18-му столітті Королівство Франція було абсолютною монархією, що спиралося на систему централізованої бюрократії і на постійне військо. Проте, між королівською владою, яка була абсолютно незалежна від панівних класів, і привілейованими станами суспільства існував свого роду союз — за

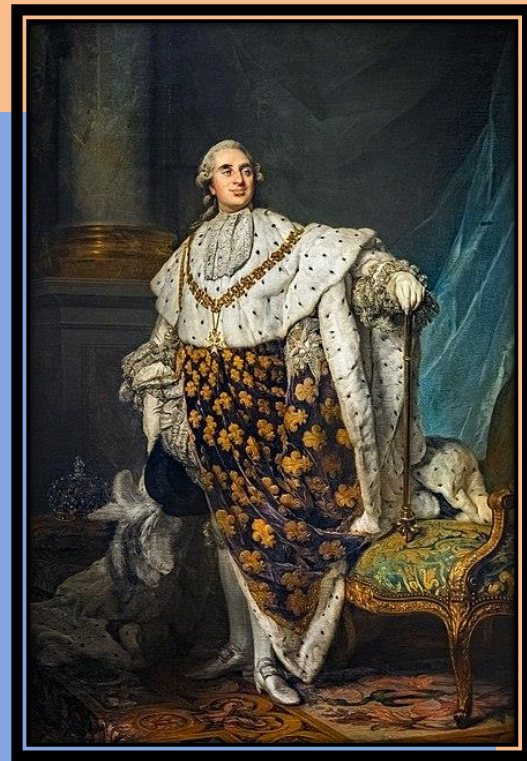
відмову духовенства і дворянства від політичних прав. Державна влада всією своєю силою і всіма засобами, що були в її розпорядженні, охороняла соціальні привілеї цих двох станів суспільства. Водночас зростав вплив третього стану(торговці та промисловці, селянство, робітники мануфактур, міська біднота).

Наприкінці XVIII століття Франція була однією з найбагатших країн Європи, поступаючись у розвитку тільки Королівству Великої Британії та Голландській республіці. Водночас у країні, яка була абсолютною монархією не було жодного громадського контролю над бюджетом, що протягом багатьох століть був дефіцитним.

Король Людовик XVI щедро витрачав гроші, включно з військовими видатками на ведення семирічної війни та підтримку колоній в Американській революції, й державний борг досяг величезних розмірів. Половина бюджету йшла на виплату відсотків по заборгованості. Збільшення податків лягало тягарем на плечі третього стану, оскільки перші два були звільнені від оподаткування. Ситуацію ускладнили неврожаї в 1780-х роках та пауперизація населення. Шукаючи виходу зі скрутного становища, 1789 року король вирішив скликати Генеральні штати — французький парламент, який не скликали з 1614 року. Скликання Генеральних штатів мало на меті встановлення нової системи податків, які включали б податки на землю, і які повинні мали б платити також перші два стани. Звісно, дворянство й духовництво зустріло таку ідею спротивом. Розгорнулася боротьба за представництво й систему голосування в Генеральних штатах.

Ідеологічну базу протистояння старого режиму й революційних сил забезпечили ідеї Просвітництва.

Король Людовик XVI

Історію Французької революції можна умовно поділити на 2 періоди:

1789—1794

Від початку роботи Генеральних штатів до страти Максиміліана Робесп'єра та його прихильників. У цей час прийнято дві конституції. У липні 1789 року розпочались повстання. У Парижі міська біднота, пізніше названа санкюлотами, почала грабувати визначні місця. Спочатку Будинок Інвалідів. Потім вони взяли в облогу королівську в'язницю Бастилію.

Через три дні воїни фортеці здалися. Людовік вимушено скликав Генеральні штати. Під час скликання штатів вирішено збільшити податки, однак це не привело до поліпшень. Франція була на межі голоду. Втративши будь-яку надію на порятунок Франції, Людовік вирішив втекти за кордон. Однак його вчасно зловили, і якобінці дали наказ його гільйотинувати.

У цей період у Франції було чотири політичні партії: фельяни (за конституційну монархію), жирондисти (конституційні радикали), якобінці (радикальні демократи) і роялісти (за абсолютну монархію).

Штурм Бастилії

1794 —1799

Від страти Робесп'єра до приходу до влади Наполеона Бонапарта. У цей час країною керувала Директорія.

1780 — кінець абсолютної монархії

Початок конституційної монархії (1789-1792)

Наділена установчою владою, Асамблея поклала край феодалізму, одночасно прийнявши Декларацію прав людини і громадянина. Згодом законодавчо було здійснено поділ між Церквою та державою.

Вже у 1791 р. Франція мала Конституцію, яка встановлювала розподіл влади і обмежувала владу короля, який контролювався Асамблеєю. Іншими словами, Франція перестала бути абсолютною монархією, перетворившись на конституційну монархію. Що стосується державної моделі, то на адміністративному рівні Франція була організована у департаменти. Тоді як економічно монополії та спілки були заборонені.

Наполеон Бонапарт

Республіканський період (1792-1799)

У рамках Асамблеї можна розрізнити дві групи:

❖ **Жирондисти:** Вони мали помірний характер. Вони хотіли мирної революції, обмеження виборчих прав та захисту парламентської монархії.

❖ **Якобінці:** Вони були радикальними революціонерами. Захисники загального виборчого права чоловіків на чолі з Робесп'єром, який стверджував, що Франція повинна бути республікою.

Конвенція (1792-1794)

Таким чином, якобінці взяли гору, і Асамблея стала Конвенцією. Таким чином, Конвенція стала органом, який утримував уряд і здатність приймати законодавчі акти.

Ця епоха ознаменувалася тим, що стало відомим як "панування терору". Під час якого Комітет громадського порятунку переслідував усіх, хто виступав проти Французької революції, стративши таким чином тисячі французів. Серед членів Комітету громадської безпеки варто виділити Робесп'єра.

Під егідою Конвенції було вирішено стратити короля Людовіка XVI, тоді як загальне виборче право чоловіків було затверджено, і, серед інших особливостей, була впроваджена десяткова метрична система.

Ближче до 1794 року Робесп'єр та Комітет громадського порятунку принесли плоди внутрішніх боїв. Насправді і Робесп'єра, і інших членів Комітету громадської безпеки в кінцевому підсумку стратили гільйотиною. Таким чином, найбільш радикальне крило Французької революції впало до більш поміркованого етапу, відомого як Директорія.

Максиміліан Робесп'єр

Довідник (1795-1799)

Залишивши позаду найрадикальніші елементи, Французька революція вступила у фазу, позначену помірністю. Нова Конституція скасувала частину прав, здобутих якобінцями, оскільки право голосу було обмежене. З іншого боку, законодавча влада була розділена на дві палати: Раду п'ятсот і Раду старійшин.

З захопленням влади молодим тоді військовим генієм Наполеоном Бонапартом Франція вийшла на новий історичний етап. Французька революція відкрила епоху Наполеона.

Наслідки Французької революції

- ❖ **Кінець абсолютної монархії:** З початку Революції Старий режим підходив до кінця. У міру розвитку наслідки для корони погіршувались, аж до страти Людовика XVI.
- ❖ **Більше прав і свобод:** Однією з цілей Французької революції було збільшення прав і свобод. Хоча слід зазначити, що це процес, який протягом десятиліть вигравав цілі числа, ця подія створила вирішальний прецедент.
- ❖ **Привілеї Церкви та знаті були скасовані:** Елементарне суспільство у структурі феодалізму закінчилося. Крім того, в той самий час, коли Церква і знать падали в соціальних масштабах, буржуазія почала зростати.
- ❖ **Розширення принципів французької революції:** Принципи свободи, рівності та братерства перетнули кордони Франції та поширились по всій Європі. Історія показала, що навіть ці ідеали впливали на Латинську Америку.
- ❖ **Коронація Наполеона Бонапарта:** Незважаючи на битву, яка мала багато переваг для французьких та європейських громадян, абсолютна монархія Людовика XVI в підсумку була замінена Імперією Наполеона.

Висновок

Відтак почався період політичної нестабільності, що завершився призначенням Наполеона першим консулом в листопаді 1799. Цю дату прийнято вважати кінцем революції. Результат: Повалення Старого порядку і встановлення конституційної монархії

